ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број: 09-215/12

Дата: 15.11.2013

ДО
СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА - СДСМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршивме ревизија на финансиските извештаи, заедно со ревизија на усогласеност за 2012 година на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија – СДСМ (во натамошниот текст СДСМ) на сметката за редовно работење.

Извршена е ревизија на финансиските извештаи на СДСМ на сметката за редовно работење за 2010 година и изразено е мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и законското и наменското трошење на средствата.
Со ревизијата на преземени мерки по дадени препораки се констатира дека СДСМ делумно постапил по дадените три препораки.

Изразено е мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи на СДСМ за 2012 година, како и за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики.

Со извршената ревизијата на финансиските извештаи за 2012 година, констатирано е дека вршени се плаќање по фактури кои потекнуваат од минати години, за дел од градежните објекти, наследени од правниот субјект претходник на партијата се уште нема решен сопственички статус. Исто така не поседува целосни податоци за локацијата и начинот на функционирање на општинските организации во услови кога СДСМ нема обезбедено деловен простор на подрачјето на дејствување на општинската организација.

Ревизорски тим: *Овластен државен ревизор*

1. ____________________
2. ____________________
3. ____________________ ____________________________

За констатираните состојби дадени се препораки, со цел преземање мерки за надминување на истите.

Ревизијата истакнува постоење на системски слабости во делот на:
- отсуство на пропишан подзаконски акт за формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на донации;
- присуство на пресметковни сметки во подзаконските акти кои го уредуваат обликот и содржината на финансиските извештаи за непрофитните организации и
- отсуство на изработени пречистени текстови на закони.

Надлежните органи потребно е да преземат активности за надминување на утврдените системски слабости.

Од страна на одговорното лице на субјектот за кој е вршена ревизија, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

1. Вовед

1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страните од 11 до 13 заедно со ревизија на усогласеност на сметката за редовно работење на СДСМ, која се состои од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за 2012 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансиските извештаи.

1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државната ревизија.

1.3. Извршена е ревизија и е издаден извештај за финансиските извештаи на СДСМ на сметката за редовно работење за 2010 година и за усогласеност со закони и прописи и е изразено мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и законското и наменското трошење на средствата.

1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај, е одговорност на раководството на партијата од точка 1.1. на овој извештај застапувано од:

- Бранко Црвенковски, претседател на СДСМ.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1., врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски доказ за тоа дали приходите и трошоците на СДСМ се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и проценка на ризикот од неусогласеност.

2. Цел и делокруг на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали е резултат на измами или грешки и да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.

2.3. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за добивање на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Изборот на постапки зависи од ревизорската процена, вклучително и процена на ризиците за материјални погрешни прикажувања во финансиските извештаи без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризиците ревизорот ги разгледува интерните контроли како релевантни за подготовка и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на интерните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува проценка на соодветноста на користените сметководствени политики и сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај, како и општа оценка за севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека обезбедените докази ни обезбедуваат разумна основа за нашето ревизорско мислење.

Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 20.05.2013 до 21.06.2013 година од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Осврт на ревизијата за 2010 година - спроведување на препораките

Ревизијата од точка 1.1. погоре опфати ревизија на спроведување на препораките дадени во Конечниот извештај на ОДР за 2010 година. Со ревизијата на преземени мерки по дадени препораки се констатира дека СДСМ делумно постапил по дадените три препораки (Преглед I).

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со раководството и одговорните лица на СДСМ за периодот предмет на ревизија, одржан на ден 23.07. 2013 година.

Од страна на одговорното лице на субјектот за кој е вршена ревизија, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

4.1. Финансиски извештаи

Биланс на состојба

4.1.1. Со увид во сметководствената евиденција и книгата на влезни фактури утврдивме дека исплатени се 992 илјади денари/обврски по фактури кои потекнуваат од 2009, 2010 и 2011 година и кои не се евидентирани во периодот за кој се однесуваат, поради ненавремено доставување на истите. Наведената состојба не е во согласност со одредбите од Законот за сметководството на непрофитните организации и влијае на реално и објективно прикажување на почетната состојба на Активните временски разграничувања и Краткорочни обврски спрема добавувачите во финансискиот извештај – биланс на состојба.

Препорака:
Одговорното лице да преземе активности за навремено и целосно евидентирање и искажување на обврските во сметководствената евиденција.

4.1.2. Во конечниот извештај на Овластениот државен ревизор за финансиските извештаи на СДСМ за 2010 година констатирано е дека СДСМ располага со градежни објекти, кои партијата ги наследила од правниот субјект нејзин претходник, за кои не е презентиран доказ за утврдување на сопственоста

на објектите и нивно воведување кај надлежната агенција и во сметководствената евиденција.

До денот на известувањето од извршената ревизија утврдивме дека состојбата не е променета и истото не е во согласност со одредбите на Законот за сметководство на непрофитните организации, Закон за облигационите односи, Закон за сопственост и други стварни права и влијае на информациите во финансиските извештаи.

Препорака:

Одговорното лице во СДСМ да обезбеди соодветни документи кои би претставувале основа за решавање на сопственичкиот статус на објектите со цел нивно воведување кај надлежната агенција и во сметководствената евиденција на партијата.

Биланс на приходи и расходи

4.1.3. Согласно Одлука за бројот на општински организации на СДСМ и подрачјето на дејствување број 0202-313/1 од 03.12.2011 година донесена од Генералниот секретар на СДСМ, бројот на општинските организации на СДСМ е 80.

Со извршениот увид во деловните книги констатиравме дека 10 (десет) од општинските организации просторно се сместени во објекти сопственост на партијата, 13 (тринаесет) објекти наследени од правниот субјект нејзин претходник и 15 (петнаесет) во објекти изнајмени за користење за одреден надомест, согласно склучен договор. На ревизијата не и се презентирани податоци за локацијата и начинот на функционирање на преостанатите 42 (четириесет и две) општински организации во услови кога СДСМ нема обезбедено деловен простор на подрачјето на дејствување на општинската организација. Наведената состојба не е во согласност со одредбите на Законот за облигационите односи, поради што не е можно потврдување на вкупните трошоци во случаите ако партијата користи деловен простор со надомест или на приходите по основ на донација во случаите каде што партијата користи објект без надомест.

Од страна на раководството на партијата донесена е Одлука број 0203-211/1 од 25.07.2013 година, согласно која од денот на нејзиното донесување општинските организации на СДСМ (за кои партијата нема обезбедено сопствен простор) за својата работа ќе користат деловен простор врз основа на договори за закуп од времен карактер и согласно финансиските можности на партијата.

Препорака:
Одговорното лице во СДСМ да преземе мерки и активности за навремено склучување и евидентирање на договорните обврски.

Вкупни ефекти од наодите

Вкупни ефекти од изнесените наоди во точката 4.1., чие влијание се одрази врз издаденото мислење од страна на ревизијата се:

- непочитување на начелата на сеопфатно, благовремено и ажурно сметководствено евидентирање на обврските во претходните години,
- нерешен сопственички статус на дел од градежните објекти наследени од правниот субјект претходник на партијата и
- непостоење на доволно податоци за локацијата и начинот на функционирање на општинските организации во услови кога СДСМ нема обезбедено деловен простор на подрачјето на дејствување на општинската организација.

5. Ревизорско мислење

Мислење – за финансиски извештаи

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата изнесени во точката 4.1., финансиските извештаи ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на СДСМ на ден 31 декември 2012 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

Мислење – за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањата изнесени во точката 4.1., активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи на СДСМ, во сите материјални аспекти се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

6. Системски слабости

6.1. Согласно одредбите на член 17 од Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 76/04; 86/08; 161/08; 96/09; 148/11; 142/12 и 23/13), политичките партии се задолжени да водат регистар на донации и истиот да го објават на својата веб страна на секои шест месеци за изминатиот шестмесечен период во рок од 15 дена од денот на истекот на шестмесечниот период или на друг соодветен начин да

го направат достапен до јавноста. Со став четири од наведениот член е уредено дека „Регистарот на донации се води на образец пропишан со правилник од страна на министерот за финансии. Со правилникот се утврдуваат формата, содржината и начинот на водењето на регистарот на донации. Правилникот се донесува во рок од шест месеци од влегувањето во сила на овој закон[1]„. До денот на известувањето за извршената ревизија наведениот правилник не е донесен од страна на надлежниот министер. Утврдената состојба предизвикува политичката партија да изврши прилагодување на потребните информации за обезбедените донации, односно за истите да извести во рамки на Годишниот извештај за добиените донации за 2012 година[2], и да не ги објави на својата веб страница или на друг соодветен начин да ги направи достапни до јавноста.

Ревизијата истакнува дека со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 142/12) наведениот член 17 има претрпено измени во делот на содржината на регистарот на донации и начинот на објавување на истиот. Во исто време во член 27-б предвидени се прекршочни одредби за запирање (суспендирање) на исплатата на средствата за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија за политичката партија која нема да ги објави податоците за донациите примени во текот на годината согласно со членот 17 од законот и кое ќе трае до уредно исполнување на обврските согласно истиот член. Утврдената состојба влијае на остварување на правото на политичките партии за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија во тековниот и наредниот период.

За надминување на утврдената состојба потребно е надлежниот министер да преземе активности за пропишување на наведениот правилник и негово објавување во Службен весник на Република Македонија.

6.2. Со одредбите на член 23 став 3 од Законот за финансирање на политичките партии е уредено, политичките партии сметководството да го водат според одредбите на Законот за сметководство за непрофитните организации. Во членот 13 од Законот за сметководство за непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2003 и 17/2011) и членот 18 од Правилникот за сметководство за непрофитните организации

[1] Законот за финансирање на политичките партии влегува во сила на ден 03.11.2004 година, со тоа што наведениот правилник било потребно да биде донесен најкасно до 03.05.2005 година;

[2] Годишниот извештај за добиените донации за 2012 година е доставен до Државниот завод за ревизија и Управата за јавни приходи во законски пропишаниот рок и содржи податоци за добиените парични средства од сите приватни извори на финансирање на политичката партија (членарини, донации и приходи од камати).

(„Службен весник на Република Македонија“ број 24/2003, 8/2009, 12/2009 и 175/2011) уреден е начинот на признавање на приходите и расходите на непрофитните организации, кои упатуваат на примена на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции[3]“. Со извршениот увид во: Правилникот за сметковниот план и билансите на непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 117/05; 11/06) и Правилникот за содржината на одделни сметки во сметковниот план на непрофитните организации („Службен весник на Република Македонија“ број 117/2005), ревизијата констатира дека се пропишани сметки и позиции[4] кои не бараат одлив на парични средства односно истите претставуваат пресметковни позиции и нивното признавање се темели на сметководственото начело на „пресметковна основа“. За надминување на утврдената состојба надлежното министерство потребно е да преземе активности за изменување и дополнување на наведените подзаконски акти, со кои ќе обезбеди доследно почитување на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции “.

6.3. Начинот, условите и постапката за основање, регистрирање и престанок на политичките партии се уредени со одредбите во Законот за политичките партии („Службен весник на Република Македонија“ број 76/2004, 5/2007, 8/2007; 5/2008 и 23/2013) вклучувајќи ги и одлуките донесени од Уставниот суд на Република Македонија со кои се врши поништување, односно укинување на одредени одредби на наведениот закон објавени во „Службен весник на Република Македонија“ број 57/2007 и 60/2007). Начинот и постапката на обезбедување на финансиските средства,

---

[3] Приходите на непрофитните организации, се сметаат како расположливи кога се остварени (наплатени) во пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 декември во тековната деловна година или остварени (наплатени) во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 јануари во наредната година под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и да служат за покритие на обврските од тој пресметковен период.
Расходите на непрофитните организации се признаваат во пресметковниот период во кој што настанале, односно до 31 декември во тековната деловна година доколку се платени во пресметковниот период на кој се однесуваат, односно до 31 декември во тековната деловна година или платени во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, односно до 31 јануари во наредната година под услов обврската за плаќање да настанала во тој пресметковен период.

[4] 406-Амортизација; 480-Вонредни-невообичаени ставки на трошоци кои не произлегуваат од вообичаените (редовни) активности и кои не се очекуваат дека ќе се појават; 481- Вонредни отписи и отуѓување на средства кои настанале неочекувано и со висока вредност; 482-Загуби поради оштетување на голем дел од средствата или поради природна катастрофа; итн.

располагањето со средствата за тековната работа и дејствувањето на политичката партија, како и начинот на контрола на финансирањето и финансиско-материјалното работење на политичките партии е уреден со Законот за финансирање на политичките партии вклучувајќи ја и одлуката донесена од Уставниот суд на Република Македонија со која се врши укинување на одредени одредби на наведениот закон („Службен весник на Република Македонија" број 36/2006). Со извршениот увид во наведените законски акти ревизијата констатира дека до периодот на известување од извршената ревизија не постојат пречистени текстови на наведените законски акти и покрај тоа што Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија е овластена да утврди пречистен текст на наведените закони.

Собранието на Република Македонија потребно е да ја задолжи Законодавно - правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на погоренаведените законски акти.

7. Нагласување на прашања за неизвесност

7.1. Во текот на ревизијата од страна на партијата прифатени се корекции дадени од Државниот завод за ревизија, кои предизвикаа активата и пасивата во финансискиот извештај - Биланс на состојба да се зголемат за 30 илјади денари. При тоа презентирани се налог за книжење број 0001, 0002 и 0003 од 12.06.2013 година, со кои е извршено зголемување на активните временски разграничувања и обврските спрема добавувачите.

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2012 ГОДИНА

во 000 денари

Опис на позицијата	**Образложение**	**2012**	**2011**
Приходи			
Приходи од камата и позитивни курсни разлики	3.1.1.	3	2
Приходи од членарини, подароци, донации и приходи од други извори	3.1.2.	26.173	53.196
Приходи од кирии и закупнини	3.1.3.	2.148	2.222
Други приходи	3.1.4.	10	123
Пренесен дел од вишок на приходи од претходната година	3.1.5.	2.947	42
Вонредни приходи	3.1.6.	220	14.496
Вкупно приходи		**31.501**	**70.081**
Расходи			
Материјални расходи, услуги, амортизација	3.2.1.	18.080	16.008
Други расходи	3.2.2.	7.384	43.963
Капитални и други средства	3.2.3.	18	1.081
Помошти, донации и други давачки	-	0	102
Плати и надоместоци на плати	3.2.4.	5.464	5.448
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	3.2.5.	483	532
Вкупно расходи		**31.429**	**67.134**
Нето вишок на приходи-добивка по оданочување		**72**	**2.947**

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ 2012 ГОДИНА

во 000 денари

Опис на позицијата	Образло-жение	2012	2011
Актива			
Парични средства, краткорочни побарувања и АВР			
Парични средства	4.1.1.1.	72	2.947
Побарувања	4.1.1.2.	157	199
Активни временски разграничувања	4.1.1.3.	39.399	44.303
Вкупно тековни средства		**39.628**	**47.449**
Постојани средства			
Материјални средства	4.1.2.1.	124.381	121.264
Вкупно постојани средства		**124.381**	**121.264**
Вкупна актива		**164.009**	**168.713**
Вонбилансна актива	4.3.	**61.532**	**61.532**
Пасива			
Краторочни обврски			
Краткорочни обврски спрема добавувачи	4.2.1.1.	12.911	11.348
Обврски спрема државата и други институции	4.2.1.2.	95	84
Пасивни временски разграничувања	4.2.1.3.	229	3.146
Вкупно тековни обврски		**13.235**	**14.578**
Долгорочни обврски	4.2.2.	26.393	32.871
Извори на средства			
Извори на капитални средства	4.2.3.1.	124.381	121.264
Вкупно извори на деловни средства		**124.381**	**121.264**
Вкупна пасива		**164.009**	**168.713**
Вонбилансна пасива	4.3.	**61.532**	**61.532**

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2012ГОДИНА

во 000 денари

О П И С	**Државен јавен капитал**	**Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)**	**Вкупно**
Состојба 01.01.2012 година	**121.264**	-	121.264
Зголемување по основ на:	**8.293**	**163**	**8.456**
Набавки	-	-	-
Инвестиции во тек-градежни објекти опрема и др.	-		-
Ревалоризација на капитални средства	8.293		8.293
Корекции по ревизија		163	163
Намалување по основ на:	**5.176**	**163**	**5.339**
Отпис на капитални средства			-
Ревалоризација на отпишани капитални средства			-
Амортизација	5.176		5.176
Корекции по ревизија		163	163
Состојба 31.12.2012 година	**124.381**	-	**124.381**